

เอกสารประกอบการสัมมนา

เรื่อง

ธุรกรรม(เสียง)...เยี่ยงธนาคารพาณิชย์

e-Revenue

<http://www.rd.go.th>

ระหว่างวันที่ 18 – 22 มิถุนายน 2550

สารบัญ

รัฐธรรมนูญ(เสียง)...เชียงใหม่

หน้า

กฎหมายตามประมวลรัษฎากร

- มาตรา 91/2 แห่งประมวลรัษฎากร 1
- มาตรา 91/5 แห่งประมวลรัษฎากร 2
- พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 358) 3
- คำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.26/2534 5

ข้อหารือ

- ที่ กค 0811/19371 6
- ที่ กค 0811/5708 7
- ที่ กค 0811/7682 8
- ที่ กค 0811/15222 9
- ที่ กค 0811/05502 10
- ที่ กค 0811/3470 12
- ที่ กค 0811/12555 13

บทความ

- รัฐธรรมนูญ(เสียง)... เชียงใหม่ 14

มาตรา 91/2 ภายใต้บังคับมาตรา 91/4 การประกอบกิจการดังต่อไปนี้ในราชอาณาจักร ให้อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามบทบัญญัติในหมวดนี้

- (1) การธนาคาร ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์หรือกฎหมายเฉพาะ
- (2) การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์
- (3) การรับประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต
- (4) การรับจํานำตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจํานำ
- (5) การประกอบกิจการ โดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ เช่น การให้กู้ยืมเงิน ค้ำประกัน แลกเปลี่ยนเงินตรา ออก ซื้อ หรือขายตัวเงิน หรือรับส่งเงินไปต่างประเทศด้วยวิธีต่าง ๆ
- (6) การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร ไม่ว่าจะอสังหาริมทรัพย์นั้นจะได้อะไรโดยวิธีใดก็ตาม ทั้งนี้ เฉพาะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา
- (7) การขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์
- (8) การประกอบกิจการอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ในกรณีที่มีบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักรประกอบกิจการ โดยผ่านสถานประกอบการหรือตัวแทนของตนที่อยู่ในราชอาณาจักร ให้ถือว่าประกอบกิจการ ในราชอาณาจักรตามมาตรา 91/2

ในกรณีที่มีปัญหาว่ากิจการใดเป็นกิจการตาม (5) หรือไม่ อธิบดีจะเสนอให้คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากร พิจารณากำหนดขอบเขตและเงื่อนไขของการประกอบกิจการที่อยู่ภายใต้บังคับตามมาตรา 91/2 ก็ได้ และเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรได้วินิจฉัยแล้ว ให้ประกาศคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากร ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 91/5 ฐานภาษีสำหรับการประกอบกิจการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ได้แก่รายรับดังต่อไปนี้ ที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้รับหรือพึงได้รับเนื่องจากการประกอบกิจการ

(1) สำหรับกิจการธนาคาร ตามมาตรา 91/2 (1) รายรับจากการประกอบกิจการ คือ

(ก) ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือกำไรก่อนหักรายจ่ายใด ๆ จากการซื้อหรือขายหรือที่ได้จากตัวเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใด ๆ และ

(ข) กำไรก่อนหักรายจ่ายใด ๆ จากการแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายเงินตรา การออกตัวเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใด ๆ หรือการส่งเงินไปต่างประเทศ

(2) สำหรับกิจการธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ตามมาตรา 91/2 (2) รายรับจากการประกอบกิจการ คือ

(ก) รายรับตาม (1) (ก) และ

(ข) รายรับตาม (1) (ข)

"(3) สำหรับกิจการรับประกันชีวิตตามมาตรา 91/2 (3) รายรับจากการประกอบกิจการ ได้แก่ ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการ"

(4) สำหรับกิจการโรงรับจำนำตามมาตรา 91/2 (4) รายรับจากการประกอบกิจการ คือ

(ก) ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม และ

(ข) เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน หรือประโยชน์ใด ๆ อันมีมูลค่าที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายของที่จำนำหลุดเป็นสิทธิ

(5) สำหรับกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/2 (5) รายรับจากการประกอบกิจการ คือ

(ก) รายรับตาม (1) (ก) และ

(ข) รายรับตาม (1) (ข)

(6) สำหรับกิจการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไรตามมาตรา 91/2 (6) รายรับจากการประกอบกิจการ คือ รายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

(7) สำหรับกิจการขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์ตามมาตรา 91/2 (7) รายรับจากการประกอบกิจการ คือรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

(8) สำหรับกิจการอื่นตามมาตรา 91/2 (8) รายรับจากการประกอบกิจการให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกา
ออกตามความในประมวลรัษฎากร
ว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ
และกำหนดฐานภาษีสำหรับกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะบางกรณี (ฉบับที่ 358)
พ.ศ. 2542

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2542
เป็นปีที่ 54 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะและกำหนด ฐานภาษีสำหรับ
กิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะบางกรณี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 221 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา 91/2
(8) และมาตรา 91/5 (8) แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
รัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 จึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาออกตามความใน ประมวลรัษฎากร ว่า
ด้วยการกำหนดกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะและกำหนดฐานภาษี สำหรับกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจ
เฉพาะบางกรณี (ฉบับที่ 358) พ.ศ. 2542”

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็น
ต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชกฤษฎีกานี้

“ธุรกิจแฟ็กเตอร์ริง” หมายความว่า ธุรกิจที่ผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการตกลงจะ โอนทรัพย์สินที่
จะได้รับจากการชำระหนี้เนื่องจากการขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างตน กับลูกหนี้ของตนให้แก่ผู้
ประกอบธุรกิจแฟ็กเตอร์ริง โดยผู้ประกอบธุรกิจแฟ็กเตอร์ริงตกลงจะให้ สินเชื่อซึ่งรวมถึงการให้กู้ยืมและการ
ทรองจ่ายแก่ผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการและรับที่จะ ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) จัดให้มีบัญชีทรัพย์สินที่จะได้รับจากการชำระหนี้

(2) เรียกเก็บทรัพย์สินที่จะได้รับจากการชำระหนี้

(3) รับผิดชอบในหนี้ที่ลูกหนี้ของผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการผิดนัด ผู้ประกอบธุรกิจแฟ็กเตอร์ริง
ตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ประกอบธุรกิจ แฟ็กเตอร์ริงอื่น ซึ่งรับโอนหรือตกลง

จะรับโอนทรัพย์สินจากผู้ประกอบธุรกิจแพ็คเกจอิงตาม วรรคหนึ่งและรับที่จะดำเนินการตาม (1) (2) หรือ (3) ของวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา 4 กำหนดให้การประกอบธุรกิจแพ็คเกจอิงเป็นกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

มาตรา 5 ฐานภาษีสำหรับการประกอบธุรกิจแพ็คเกจอิงตามมาตรา 4 ได้แก่ ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการ

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันยังไม่มี ความชัดเจนใน ประเด็นกฎหมายว่าผู้ซึ่งประกอบธุรกิจแพ็คเกจอิงจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือภาษีธุรกิจเฉพาะ ทำให้การ เสียภาษีของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวมีความแตกต่างกัน จึง จำเป็นต้องกำหนดการเสียภาษีในกรณีนี้ให้มี ความชัดเจน และ โดยที่การประกอบธุรกิจดังกล่าว มีลักษณะคล้ายคลึงกับการให้กู้เงินที่เป็นการประกอบ กิจการ โดยปกติเชิงธนาคารพาณิชย์ ซึ่ง อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ สมควรกำหนดให้การประกอบ ธุรกิจแพ็คเกจอิงเป็น กิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะและกำหนดฐานภาษีสำหรับกิจการดังกล่าว จึง จำเป็นต้อง ตราพระราชกฤษฎีกา

(ร.จ. ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 83 ก วันที่ 17 กันยายน 2542)

คำสั่งกรมสรรพากร

ที่ ป. 26/2534

เรื่อง ดอกเบี้ยสำหรับกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/5(5) แห่ง ประมวลรัษฎากร

เพื่อให้เจ้าพนักงานสรรพากรถือเป็นแนวทางปฏิบัติตามประมวลรัษฎากรสำหรับดอกเบี้ยที่ต้องนำมารวมคำนวณเป็นรายรับเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ สำหรับการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 91/2 (5) แห่งประมวลรัษฎากร กรมสรรพากร จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป. 11/2528 เรื่อง ดอกเบี้ยตามประกาศการคำ 12 ชนิด 1 แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า

ข้อ 2 กรณีบริษัทในเครือเดียวกันให้กู้ยืมเงินกันเอง ไม่ว่าจะนำเงินของตนหรือนำเงินที่กู้ยืมจากบุคคลอื่นมาให้กู้ยืมในระหว่างกันเอง และไม่ว่าจะคิดดอกเบี้ยในอัตราเท่าใดก็ตาม ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืมเงินในกรณีเช่นนี้ ไม่ต้องนำมารวมคำนวณเป็นรายรับเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

คำว่า “บริษัทในเครือเดียวกัน” หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตั้งแต่สองนิติบุคคลขึ้นไปซึ่งมีความสัมพันธ์กัน โดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนอยู่ในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอีกแห่งหนึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนวันที่มีการกู้ยืม

ข้อ 3 กรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนำเงินทุน เงินกู้ยืม เงินเพิ่มทุน หรือเงินอื่นที่เหลืออยู่ไปฝากธนาคารหรือซื้อตั๋วเงินของสถาบันการเงินอื่น โดยได้รับดอกเบี้ยตามอัตราปกติ กรณีเช่นนี้ไม่ถือว่าดอกเบี้ยนั้นเป็นรายรับที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ แม้ว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นจะประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ก็ตาม

ข้อ 4 ความในข้อ 2 และข้อ 3 ไม่รวมถึงการประกอบกิจการตามมาตรา 91/2 (1) มาตรา 92/2 (2) และมาตรา 91/2 (3) แห่งประมวลรัษฎากร เฉพาะการรับประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

ข้อ 5 กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีระเบียบเกี่ยวกับเงินกองทุนสะสมพนักงาน หรือทุนอื่นใดเพื่อพนักงาน และบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้นำเงินกองทุนนี้ออกให้พนักงานที่เป็นสมาชิกกู้ยืมเป็นสวัสดิการ โดยคิดดอกเบี้ยสำหรับเงินที่ให้กู้ยืมตามสมควร ไม่ต้องนำดอกเบี้ยนั้นมารวมคำนวณเป็นรายรับเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

ข้อ 6 บรรดาข้อความที่ถูกยกเลิกโดยคำสั่งกรมสรรพากรนี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป เฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีการค้าที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ

สั่ง ณ วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2534

บัณฑิต บุญยะปานะ

อธิบดีกรมสรรพากร

ที่ กค 0811/19371

กรมสรรพากร

อาคารธนาคารทหารไทย จำกัด

34 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กท. 10400

21 ตุลาคม 2537

เรื่อง ภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์
เรียน
อ้างถึง

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า ได้รับข้อมูลหนังสือสัญญาจำนองที่ดินจากสำนักงานที่ดิน
ในกรณีบุคคลธรรมดาให้กู้ยืมเงินโดยการรับจำนองที่ดิน ดังต่อไปนี้

กรณีที่ 1 ให้กู้ยืมเงินโดยการรับจำนองที่ดินเป็นปกติฐานะ มีการทำหลายครั้งหลายแปลง
โดยนำเงินจากการกู้ยืมเงินหมุนเวียนกันไป

กรณีที่ 2 ให้กู้ยืมเงินโดยรับจำนองที่ดิน เป็นครั้งคราวโดยนำเงินที่เก็บสะสมไว้จากการ
ประกอบอาชีพหรือเงินจากที่ได้รับมรดกหรือเงินได้จากทางอื่นๆ มาให้กู้ยืม

จึงขอทราบว่าการให้กู้ยืมเงินในแต่ละกรณีดังกล่าว บุคคลที่ให้กู้ยืมเงินจะถือเป็น
ผู้ประกอบการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ซึ่งจะต้องจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะและจะต้อง
เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ หรือไม่ นั้น

กรมสรรพากรขอเรียนว่า กรณีบุคคลธรรมดาให้กู้ยืมเงินโดยการจำนองที่ดิน หากผู้ให้กู้
มีการหาเงินจากที่อื่นมาโดยการกู้ยืมอยู่ด้วยแล้ว ถือได้ว่าการให้กู้ยืมเงินดังกล่าว เป็นการประกอบกิจการ
โดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร ผู้ประกอบการดังกล่าว
จึงมีหน้าที่ต้องจดทะเบียนและเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

ขอแสดงความนับถือ

วีระชัย ตันติกุล

(นายวีระชัย ตันติกุล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

10 เมษายน 2539

เรื่อง ภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีการทอรองจ่ายเงินโดยคิดดอกเบี้ย

เรียน

อ้างถึง

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า บริษัท A จำกัด ประกอบกิจการขายสินค้าประเภทเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เจือปน ในการดำเนินธุรกิจดังกล่าวบริษัท A ได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัท B จำกัด ขึ้นมารองรับการขายสินค้าและว่าจ้างพนักงานขายโดยมิได้ประกอบธุรกิจอย่างอื่น และบริษัทฯ ทั้งสองมิได้เป็นบริษัทฯ ในเครือเดียวกัน การดำเนินกิจการของบริษัท B เป็นส่วนหนึ่งของการประกอบธุรกิจการขายสินค้าและสนับสนุนธุรกิจของบริษัท A บริษัท A จึงมีความจำเป็นต้องสนับสนุนด้านการเงินให้แก่บริษัท B โดยทอรองจ่ายเงินให้แก่บริษัท B ดังกล่าว เช่น ทอรองจ่ายเงินเดือนพนักงานในแต่ละเดือน ทอรองจ่ายอื่นๆ เป็นต้น บริษัท B จะจ่ายคืนให้แก่ บริษัท A ภายในระยะเวลา 20 ถึง 30 วัน นับแต่วันที่บริษัท A ทอรองจ่ายเงินไป ซึ่งในการทอรองจ่ายเงินบริษัท A จะได้รับดอกเบี้ยตามปกติ ในกรณีดังกล่าวจะต้องจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนและเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ หรือไม่ นั้น

กรมสรรพากรขอเรียนว่า กรณีที่บริษัท A ได้ทอรองเงินให้แก่ บริษัท B ตามข้อเท็จจริงดังกล่าว เข้าลักษณะเป็นการให้กู้ยืมเงินและมีใช้การกู้ยืมเงินของบริษัทฯ ในเครือเดียวกัน ดังนั้นจึงเข้าลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ซึ่งอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร

ขอแสดงความนับถือ

วิระชัย ตันติกุล

(นายวิระชัย ตันติกุล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

ที่ กค 0811/7682

กรมสรรพากร

อาคารธนาคารทหารไทย จำกัด

34 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กท. 10400

17 พฤษภาคม 2539

เรื่อง ภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีให้กู้ยืมเงิน
เรียน
อ้างถึง

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า บริษัท มีรายได้ดอกเบี้ยที่เกิดจากการนำเงินทุนของตนเองไปให้บริษัทอื่นกู้ยืมเป็นครั้งคราวเพียง 1-2 ครั้งต่อปี โดยได้รับดอกเบี้ยตามปกติ ได้หารือว่ากรณีดังกล่าวจะถือว่าบริษัทฯ ประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งจะต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ หรือไม่ และจะถือได้หรือไม่ว่าบริษัทฯ ประกอบกิจการดังกล่าวเป็นครั้งคราวและได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะตามประกาศอธิบดีฯ เกี่ยวกับภาษีธุรกิจเฉพาะ นั้น

กรมสรรพากรขอเรียนว่า กรณีตามข้อเท็จจริง การที่บริษัทฯ ให้กู้ยืมเป็นครั้งคราว 1-2 ครั้งต่อปี โดยได้รับดอกเบี้ย เข้าลักษณะเป็นการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร โดยต้องนำรายรับจากดอกเบี้ยมาเป็นฐานในการคำนวณเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/5(5) แห่งประมวลรัษฎากร และเนื่องจากบริษัทฯ ให้กู้ยืมเงินเป็นครั้งคราวมิใช่เป็นการประกอบกิจการเป็นปกติธุระ จึงได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะตามข้อ 1(3) ของประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีธุรกิจเฉพาะ เรื่อง การกำหนดกิจการที่ต้องจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ.2535

ขอแสดงความนับถือ

วีระชัย ตันติกุล

(นายวีระชัย ตันติกุล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

ที่ กค 0811/15222

กรมสรรพากร 90 ซอยพหลโยธิน 7

ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน

เขตพญาไท กท. 10400

5 พฤศจิกายน 2540

เรื่อง ภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อเป็นสวัสดิการ

เรียน

อ้างถึง

ตามหนังสือที่อ้างถึงหรือว่ากรณีธนาคารมีระเบียบเกี่ยวกับการให้กู้ยืมสวัสดิการพนักงาน โดยใช้ทุนของธนาคาร หรือโดยการตั้งวงเงินงบประมาณไว้จำนวนหนึ่ง สำหรับให้พนักงานกู้ยืม ดอกเบี้ยที่ได้รับจากการให้กู้ยืมจะต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่ นั้น

กรมสรรพากรขอเรียนว่ากรณีธนาคารมีระเบียบเกี่ยวกับการให้กู้ยืมสวัสดิการแก่พนักงาน โดยใช้เงินทุนของธนาคาร หรือโดยการตั้งวงเงินงบประมาณไว้จำนวนหนึ่ง สำหรับให้พนักงานกู้ยืม หากระเบียบเกี่ยวกับการให้กู้ยืมสวัสดิการพนักงาน โดยใช้ทุนของธนาคารนั้น เป็นทุนอื่นใดเพื่อพนักงาน หรือการตั้งวงเงินงบประมาณไว้จำนวนหนึ่ง สำหรับให้พนักงานกู้ยืม เงินที่นำมาให้กู้เป็นเงินกองทุนสะสม หรือทุนอื่นใดเพื่อพนักงาน ดอกเบี้ยที่ได้รับจากการให้กู้ยืมตามระเบียบดังกล่าว ไม่ต้องนำมารวมเป็นรายรับเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามข้อ 5 แห่งคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.26/2534 เรื่อง ดอกเบี้ยสำหรับกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/5(5) แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2534

ขอแสดงความนับถือ

วีระชัย ตันติกุล

(นายวีระชัย ตันติกุล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

11 มิถุนายน 2542

เรื่อง ภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีการให้กู้ยืมเงิน

เรียน

อ้างถึง

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า บริษัทฯ จำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ แต่ปัจจุบันบริษัทฯ ต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับการขอกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์เป็นอย่างมาก เพราะธนาคารจะพิจารณาปล่อยสินเชื่อให้กับบริษัทฯ น้อยมากทำให้เป็นปัญหากับบริษัทฯ อย่างยิ่ง บริษัทฯ จึงหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยแจ้งให้กับผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ กรรมการของบริษัทฯ และพนักงานของบริษัทฯ ว่าถ้าบุคคลต่างๆ เหล่านี้มีเงินของตนเอง หากประสงค์จะให้บริษัทฯ กู้ยืม บริษัทฯ ก็พร้อมที่จะกู้ยืมโดยให้ดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 9.0 ต่อปี และบริษัทฯ จะจ่ายดอกเบี้ยให้เป็นรายเดือน แต่มีเงื่อนไขว่าเงินที่บุคคลต่างๆ เหล่านั้นนำมาให้บริษัทฯ กู้ จะต้องเป็นเงินของตนเองเท่านั้น จะนำเงินของคนอื่นมารวมให้กู้ด้วยไม่ได้เป็นอันขาด และในการกู้ยืมดังกล่าว บริษัทฯ จะทำสัญญากู้ยืมเป็นลายลักษณ์อักษรให้ทุกคน จึงขอหารือว่า

1. ในกรณีที่บริษัทฯ จ่ายดอกเบี้ยให้กับบุคคลผู้ให้กู้ยืมดังกล่าว บริษัทฯ จะต้องหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ณ ที่จ่าย หรือไม่ ถ้าต้องหักจะต้องหักในอัตราใด

2. บุคคลผู้ให้กู้ยืมดังกล่าว จะมีสิทธิเลือกไม่นำดอกเบี้ยที่ได้รับจากบริษัทฯ มารวมยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีตอนสิ้นปีได้หรือไม่

3. การที่บุคคลผู้ให้กู้ยืมดังกล่าว นำเงินของตนเองมาให้บริษัทฯ กู้ตามข้อเท็จจริงข้างต้น และได้รับดอกเบี้ยจากบริษัทฯ เป็นรายเดือนจะต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่ และถ้าบริษัทฯ จ่ายดอกเบี้ยให้ปีละครั้งจะต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่ ถ้าต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะผู้ให้กู้จะต้องจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่

4. สัญญากู้ยืมจะต้องปิดอากรแสตมป์หรือไม่ และถ้าต้องปิดอากรแสตมป์จะต้องซื้ออากรแสตมป์มาปิดทับ หรือต้องเสียอากรแสตมป์เป็นตัวเงิน

5. ดอกเบียเงินกู้ยืมที่บริษัทฯ จ่ายกับผู้กู้ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้น กรรมการ และพนักงานของ บริษัทฯ จะนำมาหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเสียภาษีได้หรือไม่

กรมสรรพากรขอเรียนว่า

1. กรณีตาม 1 และ 2 บริษัทฯ จ่ายดอกเบียเงินกู้ยืมให้แก่บุคคลผู้ให้กู้ยืม บริษัทฯ มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 15.0 ตามมาตรา 50(2)(ข) แห่งประมวลรัษฎากร และบุคคลผู้ให้กู้ยืมดังกล่าว มีสิทธิเลือกเสียภาษีโดยไม่นำดอกเบียที่ได้รับดังกล่าวไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามมาตรา 48(1) และ (2) แห่งประมวลรัษฎากร เมื่อถึงกำหนดยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ก็ได้ ทั้งนี้ตามมาตรา 48(3) และ (ก) แห่งประมวลรัษฎากร

2. กรณีตาม 3 การที่บุคคลธรรมดาผู้ให้กู้ยืมเงินแก่บริษัทฯ ได้นำเงินของตนเองมาให้บริษัทฯ กู้ยืม หากบุคคลดังกล่าวมิได้มีการประกอบอาชีพให้กู้ยืมเงินมาก่อน และการให้กู้ยืมเงินดังกล่าวมิได้มีการหาเงินจากที่อื่นมาโดยการกู้ยืมอยู่ด้วย การให้กู้ยืมเงินดังกล่าวไม่เข้าลักษณะเป็นการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร จึงไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะแต่อย่างใด

3. กรณีตาม 4 สัญญาผู้กู้ยืมดังกล่าวต้องเสียอากรแสตมป์ตามลักษณะแห่งตราสาร 5. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ โดยวิธีการปิดแสตมป์ทับเอกสารสัญญาผู้กู้ยืมเงิน

4. กรณีตาม 5 บริษัทฯ จ่ายดอกเบียเงินกู้ยืมให้แก่บุคคลผู้ให้กู้ยืม หากเป็นการกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการประกอบกิจการของบริษัทฯ บริษัทฯ ย่อมนำมาถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ไม่ต้องห้ามตามมาตรา 65 ตริ (13) แห่งประมวลรัษฎากร

ขอแสดงความนับถือ

เกรียงศักดิ์ วัฒนวรานุกร

(นายเกรียงศักดิ์ วัฒนวรานุกร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

ส่วนราชการ กรมสรรพากร สำนักกฎหมาย

ที่ กค 0811/3470

วันที่ 10 เมษายน 2544

เรื่อง ภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีการลงทุนในหุ้นกู้

เรียน

ตามบันทึกที่ แจ้งว่า บริษัท จำกัด ได้หารือด้วยวาทะกับสำนักงานภาษีสรรพากรพื้นที่ เกี่ยวกับการเสียภาษีของผลตอบแทนการลงทุนในตราสารการเงินประเภทหุ้นกู้ ได้รับคำตอบว่าเข้าลักษณะ เป็นการให้กู้ยืมเงินโดยถือว่าประกอบธุรกิจเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ บริษัทฯ ต้องนำดอกเบี้ยรับจากหุ้นกู้ไป เสียภาษีธุรกิจเฉพาะในอัตราร้อยละ 3.3 ตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร แต่บริษัทฯ เห็นว่า เป็นการลงทุนประเภทหนึ่ง หากการลงทุนในตราสารดังกล่าวเป็นการกู้ยืมเงินแล้ว ผู้ลงทุนย่อมมีภาระ ด้านต้นทุนสูงกว่าการไปลงทุนด้านอื่น บริษัทฯ จึงหารือว่า ผลตอบแทนเกี่ยวกับดอกเบี้ยรับและกำไรจาก การลงทุนในหุ้นกู้ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่ ซึ่ง สก. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการลงทุนในหุ้นกู้จะถือว่าเป็น การประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์หรือไม่นั้น ต้องดูผลตอบแทนหรือยอมรับว่ามาจากกรณีใด ซึ่งกรณีของหุ้นกู้ กรมสรรพากรได้เคยมีแนววินิจฉัยแล้วว่า เข้าลักษณะเป็นตราสารแสดงสิทธิในหนี้หนึ่ง ดังนั้น การที่บริษัทฯ ได้ดำเนินกิจการและมีผลตอบแทนเกี่ยวกับดอกเบี้ยและกำไรจากการลงทุนในหุ้นกู้ จึงเข้าลักษณะเป็นฐานภาษีของการประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/5(5) แห่งประมวลรัษฎากร บริษัทฯ ต้องนำรายรับดังกล่าวมาคำนวณเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ นั้น

กรมสรรพากรขอเรียนว่า กรณีที่บริษัทฯ นำเงินลงทุนและเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินไป ลงทุนในตราสารการเงินประเภทหุ้นกู้ โดยได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย และกำไรจากการลงทุนหาก มีการขายหุ้นดังกล่าว การประกอบกิจการดังกล่าวไม่เข้าลักษณะเป็นการประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร

ชาญยุทธ ปทุมารักษ์

(นายชาญยุทธ ปทุมารักษ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

ที่ กค 0811/12555

กรมสรรพากร

อาคารธนาคารทหารไทย จำกัด

34 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กท. 10400

10 เมษายน 2539

เรื่อง ภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีการประกอบธุรกิจเยี่ยงธนาคารพาณิชย์

เรียน

อ้างถึง

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า บริษัทฯ ประกอบธุรกิจเป็นคู่สัญญากับธนาคาร เพื่อรับประกันลูกหนี้ธนาคาร โดยบริษัทฯ มีหน้าที่ค้ำประกันเงินกู้ตามโครงการสินเชื่อให้คนงานไปทำงานต่างประเทศ ซึ่งบริษัทฯ ต้องนำเงินไปวางประกันเป็น "เงินกองทุนสำรองหนี้เสีย" โดยเปิดบัญชีในนามของบริษัทฯ และผู้กู้เงินจากธนาคารทุกราย ทางธนาคารจะหักเงินค้ำประกันหนี้เสียเข้าบัญชี "กองทุนสำรองหนี้เสีย" รายละ 3,000 บาท ส่วนทางบริษัทฯ จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมค้ำประกันอีกรายละ 2,000-3,000 บาท ในการค้ำประกันลูกหนี้ บริษัทฯ มีความเสี่ยง หากลูกหนี้ไม่ชำระเงินให้กับธนาคาร ธนาคารจะหักเงินจากบัญชีกองทุนสำรองหนี้เสีย

บริษัทฯ ไม่ได้ประกอบกิจการนายหน้า หรือตัวแทนธนาคาร เพราะไม่ใช่ตัวแทนของธนาคาร เป็นเพียงคู่สัญญาที่รับค้ำประกันเงินกู้ในโครงการอำนวยการสินเชื่อเพื่อให้คนงานไปทำงานต่างประเทศ และบริษัทฯ ไม่ได้ประกอบกิจการรับจัดหาเงินกู้แต่อย่างใด ซึ่งลูกค้าของบริษัทฯ ทั้งหมด มีวัตถุประสงค์ต้องการกู้เงินไปทำงานต่างประเทศอยู่แล้ว แต่ธนาคารฯ จะปฏิเสธในการให้เงินกู้เนื่องจากเป็นลูกค้ารายย่อยและมีความเสี่ยงสูงมาก ทางธนาคารฯ จะให้ผู้กู้มาขอรับบริการค้ำประกันสินเชื่อจากบริษัทฯ และบริษัทฯ ต้องมีหนังสือถึงธนาคารว่า ยินดีค้ำประกันผู้กู้เป็นรายๆ ไป บริษัทฯ ขอหารือว่า การประกอบธุรกิจของบริษัทฯ เป็นการประกอบธุรกิจเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ หรือไม่ นั้น

กรมสรรพากรขอเรียนว่า การที่บริษัทฯ ให้บริการค้ำประกันโดยได้รับผลประโยชน์เป็นค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการค้ำประกันดังกล่าว เข้าลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร และรายรับดังกล่าวอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

ขอแสดงความนับถือ

เบญจา หลุยเจริญ

(นางเบญจา หลุยเจริญ)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่

รักษาราชการแทนรองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

ธุรกรรม(เสี่ยง)

....เสี่ยง

ธนาคารพาณิชย์

เกียรติศักดิ์ ว่องพาณิชย์*

ในกระบวนการทางธุรกิจและในทุก
การดำเนินงานปกติ ปฏิเสธไม่ได้ว่ากิจการ
แต่ละแห่งนั้นอาจมีการปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด
ที่อยู่ในลักษณะคาบกลางคาบดอก หรือพัวพัน
กับความไม่ชัดเจนทางภาษี หรือหลายครั้งก็
ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ปฏิบัติอยู่นั้นถูกต้องหรือไม่
กิจกรรมที่กำลังและอยู่บนเส้นแบ่งระหว่าง
ธุรกรรม 2 ประเภทซึ่งความแตกต่างทางภาษีนั่น
นั้น การประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์

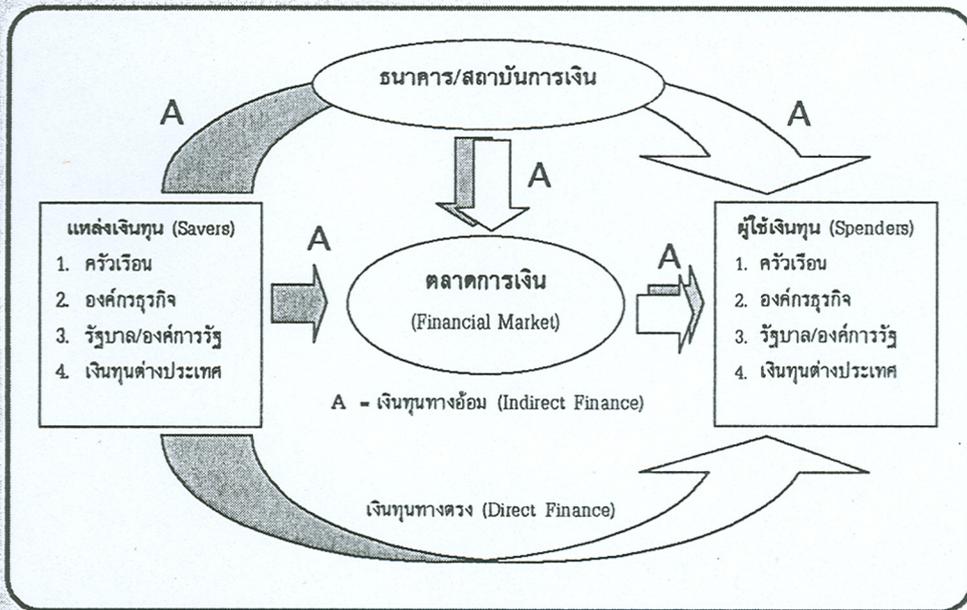
ก็เป็นหนึ่งในสิ่งสร้างความสับสนได้ด้วย
โดยเฉพาะกฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขให้ต้อง
เสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2(5) แห่ง
ประมวลรัษฎากรด้วยแล้ว ก็เป็นอีกหัวข้อหนึ่ง
ที่ไม่ควรประมาทและต้องศึกษาให้ทราบถึง
ขอบเขตที่แน่ชัดให้เกิดความถูกต้อง เพราะ
การก้าวข้ามผ่านพรมแดนอันเป็นเกณฑ์ตัดสินว่า
เสียภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่นั้นมีเงื่อนไขที่ควร
พิจารณาและคำนึงถึงมากพอสมควร

1. ภารกิจของธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินได้แสดงบทบาทเป็นสื่อกลางในการรวบรวมเงินลงทุนและจัดสรรเงินลงทุนไปสู่ภาคธุรกิจที่เป็น การไหลผ่านของเงินทุนในลักษณะเป็นทาง-อ้อม (Indirect Finance) ไม่ใช่การรับจ่ายเงินลงทุนที่กระทำตรงไปที่การซื้อหุ้น หรือหลักทรัพย์ของบริษัทที่ต้องการลงทุนเป็นการเฉพาะ

(Direct Finance) ในจุดที่เป็นทางอ้อมนี้ ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินได้ค่อยๆ เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการจนแปรสภาพเป็นองค์การหรือหน่วยงานในระดับสถาบันที่มีความสำคัญของการส่งผ่านของเงินทุนในตลาดการเงินอย่างเห็นได้ชัด ดังจะเห็นได้จากแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพ 1 แสดงการส่งผ่านของเงินทุน (Funds Flow Diagram) และบทบาทของธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินในระบบเงินทุน

ด้วยเหตุที่ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเป็นหน่วยกลางส่งผ่านเงินลงทุนไปสู่ผู้ใช้งินทุน เพื่อนำไปจัดการอย่างเหมาะสมและบริหารให้เกิดผลประโยชน์ตอบแทนทางการเงิน

ไม่ว่าจะเป็นไปในรูปแบบของดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม หรือประโยชน์อื่นใดอันเนื่องมาจากการนำเงินลงทุนของผู้ฝากไปใช้ พร้อมกับการจ่ายผลตอบแทนในรูปแบบดอกเบี้ยแก่ผู้ฝากเงิน อันเป็น

เจ้าของเงินทุนนั้นเพื่อการดังกล่าว การประกอบ-
การในลักษณะนี้จึงเป็นการบริการทางการเงิน
ที่ขาดตัวกลางอย่างธนาคารและสถาบันการเงิน
ไม่ได้โดยเด็ดขาด

ธนาคารพาณิชย์ไทยนั้น มีกฎหมาย
กำหนดขอบเขตของธุรกิจและกิจกรรมไว้ตาม
มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์
พ.ศ. 2505 และกิจกรรมอื่นที่ธนาคารแห่ง
ประเทศไทยประกาศกำหนดเพิ่มเติม โดยอาศัย
อำนาจตามมาตรา 9 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งสรุปแล้วจะประกอบด้วย
กิจกรรมทางธุรกิจดังต่อไปนี้

- 1) การรับฝากเงิน/การโอนเงิน
- 2) การให้สินเชื่อ
- 3) การเรียกเก็บเงินตามตราสาร เช่น ตัวเงิน
เช็ค, ตัวแลกเงิน, ตราพัต เป็นต้น
- 4) การรับรองและการค้ำประกัน
- 5) การลงทุนในหลักทรัพย์
- 6) ธุรกิจต่างประเทศ เช่น การเปิด Letter
of Credit (L/C) การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ
 เป็นต้น
- 7) ธุรกิจอื่นๆ เช่น การให้เช่าตู้നിറภัย รับชำระ
ค่าสาธารณูปโภค ค่าภาษีหรือค่าธรรมเนียม
ต่างๆ ให้แก่ส่วนราชการหรือองค์การต่างๆ
เช็คของขวัญ บัตรเครดิต (Credit Card) และ

ระบบบัตรทางการเงินอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
การบริการของธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

กิจการและธุรกรรมทางธุรกิจที่กล่าวมา
แล้วข้างต้น ส่วนใหญ่เป็นกิจการของธนาคาร-
พาณิชย์ หรือเป็นสถาบันการเงินที่อยู่ในบังคับ
ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 แห่ง
ประมวลรัษฎากร มีเพียงไม่กี่ประเภทกิจการ/
ธุรกรรมเท่านั้นที่ถูกกำหนดให้เป็นกิจการที่
เสียภาษีมูลค่าเพิ่มแยกต่างหากออกไป เช่น
การให้เช่าตู้നിറภัย การให้บริการบัตรเครดิต
 เป็นต้น ปัญหาส่วนใหญ่กลุ่มกิจการที่ไม่ใช่
ธนาคารพาณิชย์ (Non-Bank) ก็คือความ
เกี่ยวพันกันของธุรกิจที่ตนเองกระทำอยู่ได้
คาบเกี่ยวหรือเป็นไปในลักษณะกิจการเยี่ยง
ธนาคารพาณิชย์อยู่หรือไม่ จึงเป็นหัวข้อที่วันนี้
จะได้ศึกษารายละเอียดตามเงื่อนไขข้อบังคับ
ที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะโดยตรงเป็นสำคัญ

2. แล้วยังกิจการเยี่ยงธนาคาร- พาณิชย์ตามประมวลรัษฎากรส่ ...เป็นอย่างไร?

กิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา
91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร ได้กำหนดให้
ธุรกรรมและการดำเนินธุรกิจ ในลักษณะต่อไปนี้
เป็นกิจการที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ
ได้แก่

2.1 การให้กู้ยืม (Money Lending/ Financial credit) ซึ่งหมายถึง การให้เงิน/ เครดิตทางการเงินตามที่ตกลงกัน โดยผู้กู้ยืม อาจรับเงิน/เครดิตทางการเงินที่ใช้กู้ยืมไปในครั้งเดียวหรือหลายครั้งก็ได้ และมีกำหนดชำระคืน ทั้งจำนวนเมื่อครบกำหนดหรือผ่อนชำระเป็นรายเดือนหรือรายงวดก็ได้

2.2 การค้ำประกัน (Loan Guarantee/ Financial trust) ซึ่งหมายถึง การยอมผูกพัน ตนของกิจการเข้ารับรองหรือค้ำประกันการจ่ายเงินหรือการปฏิบัติตามสัญญาของลูกค้าหรือบุคคลภายนอกผู้ร้องขอที่กิจการให้ความเชื่อถือต่อคู่กรณี ซึ่งผลของการกระทำนั้นเมื่อผู้ที่กิจการเข้าค้ำประกันผิดนัดการจ่ายชำระหรือการปฏิบัติตามสัญญา กิจการจะต้องจ่ายเงินหรือชดใช้ค่าเสียหายนั้นแทน

2.3 การแลกเปลี่ยนเงินตรา (Money Exchange/FOREX.) ซึ่งหมายถึง การรับซื้อขายเงินตราในหน่วยเงินสกุลหนึ่งเปลี่ยนเป็นหน่วยเงินอีกสกุลหนึ่ง ทั้งการส่งมอบกันในทันทีที่ Counter หรือเพื่อการส่งมอบกันในอนาคต

2.4 การออกหรือซื้อขายตั๋วเงิน (Issuing or Transaction for P/N, Draft, Note) ซึ่งหมายถึง การออกตั๋วเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน ตั๋วแลกเงิน และบริการที่เกี่ยวข้องกับการขายลดรับซื้อลด หรือซื้อขายช่วงลดอันเนื่องมาจากตั๋ว/

ตราสารนั้นยังไม่ถึงกำหนดชำระ ซึ่งหากเป็นตั๋วที่มีดอกเบี้ยอาจซื้อขายตามจำนวนเงินเต็มตามหน้าตั๋วแต่เพียงอย่างเดียว หรือจะคิดลดดอกเบี้ยตามระยะเวลาก็ได้ หากเป็นตั๋วที่ไม่มีดอกเบี้ยก็อาจหักเป็นส่วนลดจากจำนวนเงินตามหน้าตั๋ว ณ วันที่รับซื้อตามอัตราดอกเบี้ยในตลาด

2.5 การรับส่งเงินไปต่างประเทศ (Money Transferring) ซึ่งหมายถึง การอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าที่ต้องการให้ส่งเงินของตนเองให้จากท้องที่หนึ่งไปถึงผู้รับในอีกท้องที่หนึ่ง ทั้งกรณีการส่งตั๋วแลกเงิน (Draft) และกรณีการส่งโทรเลข โทรพิมพ์ (Telex) หรือโทรศัพท์ ซึ่งผู้รับจะต้องไปขึ้นเงิน/รับเงินโอนนั้น ณ สำนักงานหรือหน่วยจ่ายเงินทั้งของตนเองหรือผู้ทำการแทนในต่างประเทศ (Correspondent Agent)

2.6 การรับซื้อขายสิทธิเรียกชำระเงินจากลูกหนี้ (Factoring) ซึ่งหมายถึง การตกลงจะโอนทรัพย์สินที่ได้รับจากการชำระหนี้ เนื่องจากการขายสินค้าหรือให้บริการระหว่างกันของคู่ค้า ให้แก่อีกบุคคลหนึ่งโดยได้รับสินเชื่อ การให้กู้ยืมหรือเงินทรองจ่ายในการดังกล่าว โดยบุคคลที่ให้สินเชื่อการให้กู้ยืมหรือเงินทรองจ่ายจะรับสิทธิเรียกชำระหนี้ นั้นจะเป็นผู้รับชำระหนี้และความเสี่ยงในหนี้ นั้นแทนทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนตามข้อตกลงเป็นการ

ตอบแทน โดยผู้รับสิทธิเรียกชำระหนี้ (ผู้ให้บริการธุรกรรม Factoring) นั้นจะต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีบัญชีทรัพย์สินที่จะได้รับชำระหนี้ หรือ
- (2) เรียกเก็บทรัพย์สินที่จะได้รับจากการชำระหนี้ หรือ
- (3) รับผิดชอบในหนี้ที่ลูกหนี้ของผู้ขายสินค้าหรือให้บริการผิดนัดชำระ ทั้งนี้ รวมถึงการรับโอนหรือตกลงจะรับโอนทรัพย์สินจากผู้ให้บริการ Factoring รายอื่นด้วย

* หลักเกณฑ์ตามข้อ (1)- (3) ปรากฏในพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 358) พ.ศ.2542

ดังนั้น การประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์จึงอาจผสมปนเปกันกับการประกอบธุรกิจอื่นๆได้โดยไม่ตั้งใจ หรืออยู่ในสภาพที่ไม่ชัดเจนนักกว่าเข้าข่ายเป็นธุรกรรมที่ต้องเสียธุรกิจเฉพาะหรือไม่อยู่ตลอด ซึ่งหากจะพิจารณาความเหมือนและความแตกต่างกันของธุรกรรมธนาคารพาณิชย์ และธุรกรรมของกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ตามประมวลรัษฎากรแล้ว สามารถแสดงให้เห็นภาพได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 : เปรียบเทียบความเหมือนความต่างของกิจการธนาคารและกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์ (การบริการทางการเงิน)	กิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์	หมายเหตุประกอบ กิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์
1. การรับฝากเงิน/การโอนเงิน	1. การรับส่งเงินไปต่างประเทศ	กลุ่ม Non-Bank ไม่มีหน้าที่รับฝากเงินตามกฎหมาย
2. การให้สินเชื่อ 2.1 เงินเบิกเกินบัญชี 2.2 เงินให้กู้ 2.3 การซื้อ ซื้อลด รับช่วง ซื้อลดตัวเงินหรือตราสารการเงิน	2. การให้กู้ยืม 2.1 ไม่มี 2.2 การให้กู้ยืม 2.3 การออกหรือซื้อขายตัวเงิน (รวมการรับช่วงซื้อลดตัว)	เนื่องจากกลุ่ม Non-Bank ไม่มีหน้าที่รับฝากเงินตามกฎหมาย จึงไม่มีการให้กู้ในลักษณะเงินเบิกเกินบัญชี
3. การเรียกเก็บเงินตามตราสาร	3. การรับซื้อขายสิทธิเรียกชำระเงินจากลูกหนี้ (Factoring)	กิจการ Factoring เป็นการแปลงสิทธิการเรียกชำระหนี้เป็นตราสารสิทธิ

ธนาคารพาณิชย์ (การบริการทางการเงิน)	กิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์	หมายเหตุประกอบ กิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์
4. การรับรองและการค้ำประกัน	4. การค้ำประกัน	ไม่แตกต่าง
5. ธุรกิจต่างประเทศ 5.1 การเปิด Letter of Credit (L/C) 5.2 การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ	5. ธุรกิจต่างประเทศ 5.1 International Factoring 5.2 การแลกเปลี่ยนเงินตรา	1. การทำ Inter. Factoring ปัจจุบันยังไม่เป็นที่นิยมนักในทางการค้าขายระหว่างประเทศ เนื่องจากไทยยังมี Credit Risk ในการดำเนินการสูง จึงยังไม่คุ้มที่จะทำธุรกรรม 2. การแลกเปลี่ยนเงินตราในกลุ่ม Non-Bank ต้องมีใบอนุญาต

ที่มา : กลุ่มวางแผนและประเมินผล สำนักแผนภาษี

3. รายรับที่เกี่ยวข้องกับภาษี- ธุรกิจเฉพาะในกิจการ เยี่ยงธนาคารพาณิชย์

เมื่อทราบถึงลักษณะธุรกรรมที่เข้าข่าย ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะแล้ว เราหันมาให้ความสนใจกับตัวเงินได้ที่ถือเป็นฐานในการคำนวณภาษีธุรกิจเฉพาะดังกล่าวกันดีกว่าเพื่อให้ทราบว่ารายได้ประเภทไหนบ้างที่เข้าข่ายต้องบังคับเสียภาษีธุรกิจเฉพาะบ้าง ซึ่งกฎหมายก็ได้ให้ข้อกำหนดไว้ปรากฏในมาตรา 91/5 แห่งประมวลรัษฎากร อันประกอบด้วยรายการรายได้ดังต่อไปนี้

3.1 ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ จากการให้กู้ยืมเงิน หรือค้ำประกัน

3.2 กำไรจากการซื้อขายตั๋วเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใดๆ

3.3 กำไรจากการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตรา หรือจากอัตราแลกเปลี่ยน

3.4 กำไรจากการออกตั๋วเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้

3.5 รายได้จากบริการรับส่งเงินตราไปต่างประเทศ

รายรับที่เป็นฐานภาษีธุรกิจเฉพาะคือฐานเงินได้ทั้งจำนวน (ฐานรายรับก่อนหักค่าใช้จ่าย) โดยเฉพาะกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ถูกกำหนดให้ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะในอัตราร้อยละ 3 ตามมาตรา 91/6 (3) แห่งประมวลรัษฎากร อ้ออย่าลืมด้วยนะว่าอัตราดังกล่าวจะต้องบวกภาษี

ภาษีท้องถิ่นที่เรียกเก็บให้แก่ เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 ของอัตรา ภาษีธุรกิจเฉพาะด้วย ดังนั้น อัตราที่ใช้คำนวณ ภาษีจริง จึงเป็นร้อยละ 3.3 จากฐานรายได้ทั้งหมด

4. แล้วกิจการเยี่ยงธนาคาร- พาณิชย์ที่เข้าข่ายต้องเสียภาษี ธุรกิจเฉพาะนั้น...เป็นอย่างไร?

เรามารู้ด้วยกันแยกเป็นกรณีกันดีกว่า เพื่อให้สามารถปฏิบัติอย่างถูกต้องและเทียบเคียงกับกรณีที่จะเป็นไปตามข้อเท็จจริงได้อีกด้วย ดังจะอธิบายพอเป็นสังเขปในแต่ละกรณีดังนี้

4.1 การให้กู้ยืม

การให้กู้ยืมนั้นส่วนใหญ่ค่อนข้างชัดเจนว่าเป็นธุรกรรมที่จะต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะอยู่แล้ว จึงน่าจะกล่าวถึงกรณีการกู้ยืมที่ไม่เข้าข่ายต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะน่าจะง่ายกว่า ซึ่งมีกรณีที่ไม่เข้าข่ายกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ที่สำคัญพอเรียบเรียงให้เห็นได้ ดังต่อไปนี้

4.1.1 การกู้ยืมกันเองภายในบริษัทในเครือเดียวกัน และเป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขในคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป. 26/2534 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2534 กล่าวคือ

- (1) การกู้ยืมในกิจการของนิติบุคคลตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป

(2) มีการถือหุ้นของบริษัทใดบริษัทหนึ่งในส่วนทุนของอีกบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียง และ

(3) ถูถือหุ้นตามข้อ (2) ไว้ไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนวันที่มีการกู้ยืม

4.1.2 การนำเงินของกิจการไปฝากธนาคารหรือซื้อตั๋วเงินที่ได้รับดอกเบี้ยตามอัตราปกติ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเงินทุน เงินกู้ยืมเงินเพิ่มทุน หรือเงินที่เหลือของกิจการไปฝากธนาคารหรือซื้อตั๋วเงินดังกล่าว

หมายเหตุ ข้อ 4.1.1 และข้อ 4.1.2 หากเป็นการรับประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิต ที่ดำเนินการโดยธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน และบริษัทประกัน ไม่เข้าข่ายได้รับการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะตามกรณีนี้ - คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.26/2534 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2534 ข้อ 4

4.1.3 การมีเงินทุนออกให้พนักงานที่เป็นสมาชิกกู้ยืมเป็นสวัสดิการ ตามระเบียบเกี่ยวกับเงินกองทุนสะสมของพนักงานหรือเพื่อพนักงานที่จัดตั้งขึ้น การกู้ยืมและดอกเบี้ยรับไม่ถือว่าเป็นหรือเป็นฐานรายรับจากกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะด้วย

ตัวอย่างที่ 1 ธนาคาร ก. มีระเบียบเกี่ยวกับการให้กู้ยืมสวัสดิการพนักงาน โดยใช้ทุนของธนาคารหรือโดยการตั้งวงเงินงบประมาณไว้

จำนวนหนึ่ง สำหรับให้พนักงานกู้ยืมในอัตราต่ำ
ถามว่าดอกเบี้ยดังกล่าวต้องเสียภาษีธุรกิจ
เฉพาะหรือไม่

กรณีนี้ ไม่ถือว่าเป็นดอกเบี้ยสำหรับ
กิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ถึงแม้ว่าตนเอง
ประกอบกิจการให้กู้ยืมเป็นปกติธุระอยู่ จึง
ไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะในกรณีดังกล่าว -
หนังสือกรมสรรพากรที่ กค 0811/15222
ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2540

4.1.4 การกู้เงินโดยตัวแทนที่เป็นบริษัท
ในเครือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น ใช้เป็นเงินทุน
หมุนเวียนก่อนที่จะได้รับการชำระราคาสินค้า
ตามสัญญา/ข้อตกลงร่วมกัน การนำไปซื้อหุ้นกู้
รวมถึงกรณีอื่นใดที่ไม่ใช่เพื่อการหาประโยชน์
จากเงินกู้เป็นการทั่วไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 2 บริษัท ข. เป็นบริษัทในเครือ
และเป็นตัวแทนโรงงานน้ำตาลในการดำเนินการ
ส่งออกน้ำตาลไปต่างประเทศ ในการนี้ได้เปิด
Letter of Credit (L/C) ในนามตนเอง เพื่อนำ
เงินดังกล่าวมาให้โรงงานน้ำตาลกู้ยืมพร้อม
คิดดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราที่ธนาคารกำหนดร้อยละ
0.5 (Bank rate + 0.5%) เพื่อเป็นค่าจัดการ

กรณีนี้ถึงแม้จะเข้าลักษณะเป็นการกู้เงิน
ผู้อื่นมาปล่อยกู้ต่อ แต่ก็เป็นการช่วยเหลือให้มี
เงินทุนหมุนเวียนก่อนการได้รับชำระราคา
น้ำตาลตาม L/C ซึ่งไม่ใช่วัตถุประสงค์เพื่อหา

ประโยชน์จากเงินกู้เป็นการทั่วไป จึงไม่ถือว่าเป็น
เป็นการประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ -
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3273/2526

ตัวอย่างที่ 3 บริษัท ค. นำเงินไปลงทุนใน
ตราสารการเงินประเภทหุ้นกู้ โดยได้รับดอกเบี้ย
และกำไรจากการลงทุนในหุ้นกู้ ในกรณีดังกล่าว
ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากผลตอบแทน
ดังกล่าวหรือไม่

กรณีนี้การนำเงินไปลงทุนในหุ้นกู้ โดยได้
รับดอกเบี้ยและกำไรจากการลงทุนเมื่อจำหน่าย
จ่ายโอนหุ้นกู้ ไม่ถือว่าเป็นการประกอบกิจการ
เยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/2(5) แห่ง
ประมวลรัษฎากร - หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค
0811/3470 ลงวันที่ 10 เมษายน 2544

ตัวอย่างที่ 4 มหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง
ว่าจ้างบริษัท ง. ทำการก่อสร้างอาคารโดยให้
บริษัทฯ จ่ายเงินค่าก่อสร้างและดำเนินการ
ก่อสร้างไปก่อน ต่อมามหาวิทยาลัยฯ จึงผ่อน
ชำระเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5
ต่อปี จำนวน 12 งวด ถามว่า ดอกเบี้ยที่
มหาวิทยาลัยฯ จ่ายให้บริษัท ง. นั้นบริษัทต้องนำ
ไปชำระภาษีธุรกิจเฉพาะในอัตราร้อยละ 3.3
ใช่หรือไม่

กรณีนี้ การกู้ยืมเงินมีฐานมาจากการ
ก่อสร้างที่บริษัท ง. ดำเนินการเอง โดยรับภาระ
ค่าใช้จ่ายการก่อสร้างไปก่อน การได้รับดอกเบี้ย

พร้อมเงินค่าก่อสร้างตามข้อตกลงนั้น ดอกเบี้ย
รับที่เกิดขึ้นถือเป็นส่วนหนึ่งของเงินค่าก่อสร้าง
ที่เรียกเก็บจากมหาวิทยาลัยโดยตรง การ
ประกอบกิจการและดอกเบี้ยรับดังกล่าว จึงไม่
เข้าลักษณะเป็นการประกอบกิจการเยี่ยง
ธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 91/2(5) แห่ง
ประมวลรัษฎากร จึงไม่อยู่ในบังคับต้อง
เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ - หนังสือกรมสรรพากร
ที่ กค 0706/40 ลงวันที่ 3 มกราคม 2546

4.1.5 การให้กู้ยืมที่นานๆ กระทำครั้ง หรือ
กระทำเพียงครั้งเดียว (ไม่เป็นปกติธุระ) และ
ได้รับดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นๆ เป็นการ
ตอบแทน

ตัวอย่างที่ 5 บริษัท จ. ดำเนินการขาย
กิจการด้านการตลาดแล้วแปลงหนี้เป็นหนี้เงินกู้
ให้กู้ยืมเงินไปสร้างโรงงานผลิตก๊าซ และให้กู้ยืม
เงินเพื่อซื้อเรือบรรทุกน้ำมัน โดยแต่ละรายการ
กระทำเพียงครั้งเดียวทั้งสิ้น

กรณีนี้ถึงแม้เป็นการให้กู้ยืมที่เข้าข่าย
เป็นกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ แต่เนื่องจากการ
ดำเนินการเพียงครั้งเดียว และไม่ปรากฏ
ข้อเท็จจริงว่าบริษัทได้เคยปฏิบัติเช่นเดียวกัน
มาก่อนหน้านี้ ไม่มีนัยแห่งการเป็นปกติธุระ
ดังนั้นกิจกรรมดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการประกอบ-
กิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ - คำพิพากษาศาลฎีกา
ที่ 3417/2529

4.1.6 การให้กู้แก่บริษัทโดยกรรมการ
ผู้ถือหุ้น หรือโดยบุคคลที่ 3 อันมีสถานะเป็น
บุคคลธรรมดา โดยนำเงินของตนเองมาให้
บริษัทกู้ยืมเป็นการเฉพาะ และไม่ได้กระทำ
เป็นปกติธุระ

ตัวอย่างที่ 6 บุคคลธรรมดาให้กู้ยืมแก่
บริษัทโดยนำเงินของตนเองมาให้แก่บริษัท
ซึ่งบริษัทได้จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมนั้นให้เป็นการ
ตอบแทน ถามว่าการให้กู้ยืมของบุคคลดังกล่าว
เข้าข่ายเป็นกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์หรือไม่

กรณีนี้เป็นการให้กู้ยืมแก่บริษัท โดยผู้ให้กู้
ที่เป็นบุคคลธรรมดาที่นำเงินของตนเองมาให้กู้
ไม่ได้มีการหาเงินจากที่อื่นมาให้กู้ยืมด้วย ประกอบ
กับบุคคลดังกล่าวไม่ได้มีการประกอบอาชีพให้
กู้ยืมมาก่อน การกู้ยืมตามกรณีนี้ไม่เข้าลักษณะ
เป็นการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคาร-
พาณิชย์ ตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวล-
รัษฎากร จึงไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะแต่
อย่างไร - หนังสือกรมสรรพากรที่ กค 0811/
05502 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2542

ตัวอย่างที่ 7 นาย เอ เป็นกรรมการบริษัท
อ. ได้นำเงินของตนเองให้บริษัทกู้ยืมเงิน โดยให้
เป็นครั้งแรกและครั้งเดียวโดยไม่เคยประกอบ
อาชีพให้กู้ยืมเงินเป็นปกติ เมื่อได้รับดอกเบี้ย
จากการกู้ยืมเงินที่ถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

อัตราร้อยละ 15 เรียบร้อยแล้ว จะต้องนำเงินได้ดังกล่าวไปเสียภาษีธุรกิจเฉพาะด้วยหรือไม่

กรณีนี้เป็นการนำเงินของตนเองมาให้กู้ และยังไม่ได้ประกอบอาชีพให้กู้ยืมเงินมาก่อน จึงไม่เป็นการประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร และไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะแต่อย่างใด - หนังสือกรมสรรพากรที่ กค 0811/11481 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2542

การพิจารณาลักษณะการกู้ยืมที่ถือว่าเป็นกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 91/2(5) นั้น หากไม่เข้าลักษณะดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะทั้งสิ้น

4.2 การค้ำประกัน

กรณีการค้ำประกันและได้ผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียมหรือประโยชน์อื่นใดจากการนี้ ล้วนถือเป็นกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามกฎหมาย แต่ทั้งนี้ ก็มีกรณีตัวอย่างที่น่าสนใจและควรทราบพอยกตัวอย่างได้ เช่น

ตัวอย่างที่ 8 บริษัท ช. ประกอบธุรกิจและเป็นคู่สัญญากับธนาคารเพื่อรับประกันลูกหนี้ธนาคารให้ในกรณีที่หากพิจารณาตามเงื่อนไขของกู้ของธนาคารแล้วจะไม่ได้รับอนุมัติเงินกู้ให้ โดยบริษัทมีหน้าที่ค้ำประกันเงินกู้

ตามโครงการสินเชื่อให้คนงานไปต่างประเทศ โดยออกหนังสือค้ำประกันผู้กู้เป็นรายๆไป การดังกล่าวก็ได้ให้บริการจัดหาเงินกู้แก่คนงานดังกล่าวด้วย ซึ่งทำให้คนงานมีเงินในรูปสินเชื่อเพื่อไปทำงานในต่างประเทศได้ การประกอบกิจการดังกล่าวเข้าข่ายเป็นธุรกิจเยี่ยงธนาคารพาณิชย์หรือไม่

กรณีนี้ เป็นการค้ำประกันโดยได้รับผลประโยชน์เป็นค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการ ค้ำประกันชัดเจน จึงเข้าลักษณะเป็นการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งรายรับดังกล่าวอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ - หนังสือกรมสรรพากรที่ กค 0706/12555 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2546

ตัวอย่างที่ 9 บริษัท ช. ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยให้บริการนายหน้าจำหน่ายอะไหล่ให้บริษัทแม่ในญี่ปุ่น บริษัท ช. ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากบริษัทแม่ โดยทำ Guarantee เงินกู้ให้แก่บริษัท ช. กับธนาคารในต่างประเทศ เพื่อขอกู้เงินกับธนาคารต่างประเทศ การจ่ายดอกเบี้ยจะเป็นอัตราตลาด + Margin โดยบริษัท ช. จะคิดดอกเบี้ยกับลูกค้า ที่ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่ออีกทอดหนึ่งในอัตราตลาด + Margin + Mark up ซึ่งผลต่างระหว่างดอกเบี้ยดังกล่าว บริษัท ช.

จะแบ่งให้บริษัทแม่ส่วนหนึ่งด้วย จึงขอหารือว่า ดอกเบี้ยหรือเงินที่บริษัทฯ ต้องแบ่งให้ นั้น บริษัทฯ ต้องชำระภาษีธุรกิจเฉพาะอย่างไร

กรณีนี้ การให้การค้ำประกันเงินกู้ของ บริษัทแม่ในญี่ปุ่นที่มีต่อบริษัท ช. โดยได้รับ ค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการจากการค้ำประกัน ดังกล่าว เข้าลักษณะเป็นการประกอบกิจการ โดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/ 2(5) แห่งประมวลรัษฎากร แต่เนื่องจากเป็น การประกอบกิจการในต่างประเทศ รายรับ ดังกล่าวจึงไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจ- เฉพาะแต่อย่างใด - หนังสือกรมสรรพากรที่ กค 0811/10962 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2544

4.3 การเรียกเก็บเงินตามตราสาร/ ตราสารสิทธิเรียกชำระหนี้

ธุรกรรมนี้คือการออกตั๋วแลกเงิน (Draft) ตั๋วสัญญาใช้เงิน(P/N) หรือตราสารการเงินอื่นๆ ที่มุ่งหมายผลตอบแทนจากดอกเบี้ย หรือกำไร จากการซื้อขาย การขายลด หรือประโยชน์อื่น ๆ เป็นสำคัญ ซึ่งรวมถึงการการรับซื้อขายสิทธิ เรียกชำระเงินจากลูกหนี้ (Factoring) ที่ทำย ที่สุดสามารถโอนเปลี่ยนมือหรือส่งผ่านสิทธิ เรียก้องได้เสมือนเป็นตราสารการเงินด้วยเช่นกัน ซึ่งดอกผลที่ได้รับนั้นถือว่าเกิดจากการลงทุนใน กิจการอื่นในลักษณะทำนองการให้กู้ยืมเงิน

อันเป็นกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ที่ต้อง เสียภาษีธุรกิจเฉพาะอยู่แล้ว แต่ก็มีกรณีอื่นที่ น่าสนใจพอยกตัวอย่างได้ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 10 ธุรกรรมการซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้าในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า แห่งประเทศไทย เป็นกิจการที่เสียภาษีธุรกิจ เฉพาะหรือไม่

กรณีนี้ “ข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า” ตาม สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาด สินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย มีลักษณะ เป็นตราสารแสดงสิทธิแห่งหนึ่งซึ่งผู้ถือตราสารมี ความเป็นเจ้าหนี้ (บุริมสิทธิ) เหนือผู้ออกตราสาร จากคุณลักษณะดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นการ ประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ตามมาตรา 91/2 (5) แห่งประมวลรัษฎากร จึงอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ - หนังสือกรมสรรพากรที่ กค 0706/5175 ลง วันที่ 14 พฤษภาคม 2547

4.4 กรณีกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ที่ น่าสนใจอื่นๆ

4.4.1 การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเป็นปกติธุระ ไม่ว่าจะได้รับ อนุญาตให้ซื้อขายเงินตราต่างประเทศจาก เจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติควบคุมการ แลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 และกฎกระทรวง

ที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องหรือไม่ แม้กระทำได้กฎหมายก็ต้องมีหน้าที่เสียภาษีตามที่ประมวล-
รัษฎากรกำหนดและไม่อยู่ในข่ายได้รับยกเว้น
ภาษีที่เกี่ยวข้องแต่ประการใด - คำพิพากษาศาลฎีกา
ที่ 2332/2533

4.4.2 การคิดดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียม
ในการใช้บัตรเครดิต เช่น ดอกเบี้ยที่คำนวณ
จากยอดเงินค้างชำระ ค่าธรรมเนียมการจัดการ
หมุนเวียน (Revolving Management Fee)
ค่าปรับกรณีชำระเงินล่าช้า (Late payment
penalties) ซึ่งเรียกเก็บในลักษณะดอกเบี้ยและ
อัตราส่วนของยอดเงินค้างชำระตามเงื่อนไข
ข้อตกลง เป็นรายรับจากการประกอบกิจการ
โดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ จึงต้องเสียภาษี
ธุรกิจเฉพาะในกรณีนี้ด้วย - หนังสือกรมสรรพากร
ที่ กค 0811/3074 เดือนมีนาคม 2544

4.4.3 การคิดค่าธรรมเนียมในการใช้
บัตรเครดิตกรณีธุรกรรมการเบิกถอนเงินสด
ล่วงหน้า เช่น ค่าดอกเบี้ยของเงินสดล่วงหน้า
(Interest on Cash Advance) ค่าธรรมเนียม
การจัดการหมุนเวียน (Revolving Management
Fee) และค่าปรับกรณีชำระเงินล่าช้า (Late
payment penalties) ก็เป็นรายรับจากการ
ประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์
จึงต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะในกรณีนี้ด้วย

เช่นกัน - หนังสือกรมสรรพากรที่ กค 0811/3074
เดือนมีนาคม 2544

5. บทสรุปสำหรับกิจการ เยี่ยงธนาคารพาณิชย์

การดำรงตนให้รอดพ้นความเสี่ยงจากการ
ประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์โดยรู้เท่า
ไม่ถึงการณ์นั้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเมื่อกิจการ
ได้กระทำการใดๆ อันเกี่ยวข้องกับดอกเบี้ย
ค่าธรรมเนียมทางการเงิน กำไรจากการซื้อขาย
ตราสารสิทธิ ให้ตั้งข้อสงสัยไว้ก่อนเสมอว่า
น่าจะเกี่ยวพันกับกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์
ตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร
ที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่ก่อน แล้ว
ตรวจสอบทันทีถึงลักษณะของธุรกรรม เงื่อนไข
ข้อกำหนดตามตัวบทกฎหมาย การดำเนินการใน
ส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วนเพื่อให้การปฏิบัติ
งานใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษีเป็นไปอย่างเหมาะ
สมและทันกำหนดการยื่นแบบแสดงรายการภาษี
หรือแบบ ภ.ง.ด.40 (ถ้ามี) ซึ่งหลักการกว้างๆ
ที่ควรตรวจสอบนั้นเป็นดังนี้

1) ความเป็นปกติฐานะของธุรกรรม หาก
ไม่ได้ดำเนินการเพื่อมุ่งเน้นให้ได้มาซึ่งผลตอบแทน
ในธุรกรรมดังกล่าวอย่างเป็นทางการแล้ว
น่าจะปลอดภัยในระดับหนึ่ง

2) การให้กู้ยืมใดๆ ที่กระทำนานๆ ครั้ง หรือกระทำการเพียงครั้งเดียว(ในชีวิต)ไม่เข้าข่าย กิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ที่ต้องเสียภาษี ธุรกิจเฉพาะ

3) กรณีการให้กู้ยืมหากมีพื้นฐานของ การให้กู้ อยู่บนงาน ค่าสินค้า การบริการที่ ตนเองดำเนินการ หรือเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการ คำขายหรือให้บริการที่เกี่ยวข้องกับตนเองแล้ว ก็น่าจะปลอดภัยในระดับหนึ่ง

4) การให้กู้ยืมโดยยืมเงินจากกรรมการ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น หากไม่ได้เป็นปกติธุระ และ ไม่ได้นำเงินของผู้อื่นไม่ว่าจะทั้งจำนวนหรือ ส่วนหนึ่งส่วนใดมาให้กิจการกู้ด้วยแล้ว บุคคล ผู้ให้กู้อาจนั้นก็ไม่ได้เข้าข่ายต้องเสียภาษี ธุรกิจเฉพาะ

5) การนำเงินบริษัทไปลงทุนในตราสารทางการเงิน การนำเงินไปฝากธนาคาร ไม่ใช่ กิจการที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ (นอกจากท่านจะเป็นธนาคาร สถาบันการเงิน หรือบริษัทประกันที่ต้องอาศัยรายได้ดังกล่าว เป็นปกติธุระ ทั้งนี้ เฉพาะเงินได้จากการรับ ประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต)

6) การค้าประกันที่ได้ผลตอบแทน ทุกกรณี ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ยกเว้นกรณีเดียว คือ ผู้ค้าประกันนั้นอยู่ต่างประเทศและค้าประกัน

การกู้ยืมที่กระทำกับธนาคาร/สถาบันการเงิน ในต่างประเทศไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

7) การซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ ออกหลักทรัพย์/ตราสารการเงิน การซื้อขายลดตราสาร และการซื้อขายลดช่วง เป็นการกระทำที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษี ธุรกิจเฉพาะทั้งสิ้น

8) การเป็นผู้ส่งเงินไปต่างประเทศ หาก กระทำเพื่อจ่ายค่าสินค้า/ค่าบริการไปต่าง ประเทศด้วยตนเอง ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษี ธุรกิจเฉพาะ ผู้ที่ให้บริการส่งเงินไปต่างประเทศ ให้แก่บุคคลอื่นต่างหากต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ จากค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ในลักษณะกิจการ เยี่ยงธนาคารพาณิชย์

9) ธุรกิจรับซื้อขายสิทธิการเรียกชำระเงิน จากลูกหนี้ (Factoring) เป็นธุรกิจที่ต้องเสีย ภาษีธุรกิจเฉพาะแน่นอนหากเข้าเงื่อนไขตาม พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 358) พ.ศ. 2542

10) หากให้กู้ยืมกันระหว่างบริษัทในเครือ ด้วยกันเอง โปรดตรวจสอบอัตราส่วนการถือหุ้น ที่สามารถออกเสียงได้ว่าเกินร้อยละ 25 หรือไม่ หากถึงร้อยละ 25 ก็ให้ตรวจสอบต่อว่าได้ดำรง สถานะดังกล่าว ไม่น้อยกว่า 6 เดือนหรือเปล่า (นอกจากท่านจะเป็นธนาคาร สถาบันการเงิน หรือบริษัทประกันที่ต้องอาศัยรายได้ดังกล่าว

เป็นปกติธุระ ทั้งนี้ เฉพาะเงินได้จากการรับ
ประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต)
- เจื่อนไขตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป. 26/2534
ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2534

หลัก 10 ประการดังกล่าว น่าจะช่วยให้
การทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ย ค่า-
ธรรมเนียมทางการเงิน และประโยชน์อื่นๆ ที่
เกี่ยวข้องกับกิจการเป็นไปได้โดยง่ายขึ้น อาจจะ

ช่วยลดความเสี่ยงลงได้บ้าง แต่การระมัดระวัง
นั้นกิจการยังคงต้องรักษาไว้อย่าให้หายไปไหน
ไม่ใช่เพียงแค่บุคคลส่วนน้อย เช่น ฝ่ายบัญชีหรือ
ฝ่ายการเงินที่รับผิดชอบเท่านั้น คนทั้งองค์กร
ก็ต้องรับทราบด้วยเพื่อให้ธุรกรรม (เสียง)...เยี่ยง
ธนาคารพาณิชย์นี้ก่อผลกระทบต่อกิจการ
ให้น้อยที่สุด

